

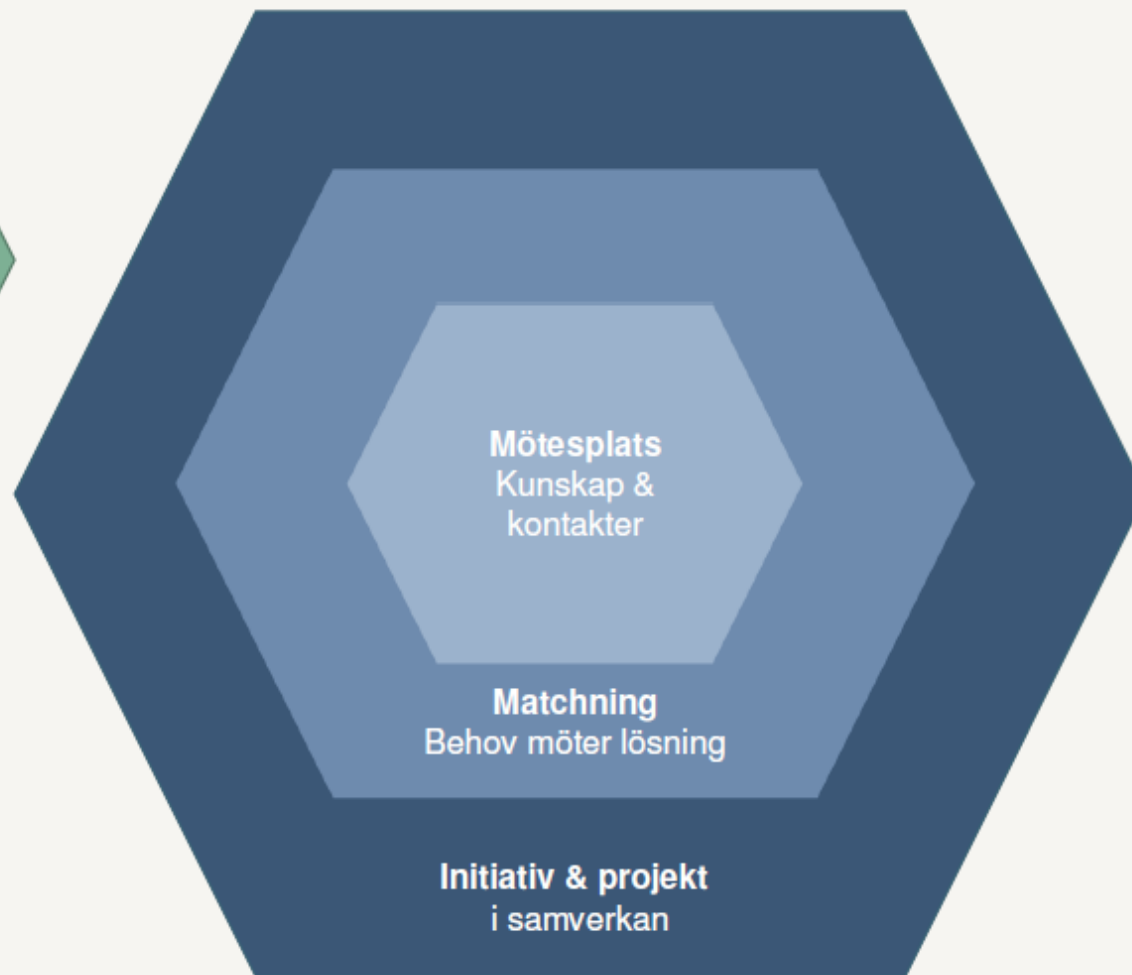
Reglab Näringslivets gröna omställning, Gävle 9 oktober 2023

**Studiebesök:
Cirkulär ekonomi i bygg- och
fastighetsbranschen
– Onsala rymdobservatoriums
besökscentrum**

Återbruksprojekt: Onsala Rymdobservatorium

Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Lokala och regionala klimatinitiativ med fokus på bygg- och fastighet

- 1 Nätverk för cirkulärt byggande Skellefteå
- 2 Nätverket för hållbart byggande och förvaltande, Umeå
- 3 ByggDialog Dalarna
- 4 Uppsala klimatprotokoll
- 5 Hållbart byggande i Värmland
- 6 HS30
- 7 Klimatarena Stockholm
- 8 Östergötland Bygger Klimatneutralt (ÖBKN)
- 9 CCC Jönköpings län
- 10 Göteborgs Plattform för klimatneutralt byggande
- 11 Godahus
- 12 Lokal färdplan Malmö (LFM30)

Två nya utmanande mål

2030 ingår prioriterade byggprodukter i ett cirkulärt system

Klimatpåverkan är halverad från byggmaterial och byggprocess år 2030

Prioriterade produkter

Återbrukas alltid

- Dörrpartier (dörrar i stål eller trä)
- Innerväggar (glaspartier, blockväggar)
- Undertak, akustikväggar
- Kabelstegar och kanaler
- Handfast/blandare/toaletter
- Dörrautomatik
- Belysningsarmaturer
- Fasad- och taktegel
- Utemiljö (marksten, cykelställ, växter)

Återbruksmålet – ska utredas

Stengolv

Yttertak – plåt

Isolering

Stomme (betong- och stålmaterial)

Metallrör/kopparrör (värme- och vattensystem)

Passiva delar inom ventilation (kanaler och don)

Myter om återbruk

Börja här

- ”Den stora potentialen ligger i materialåtervinning” → Tänk avfallstrappan vid återbruk – bevarande av det befintliga är högsta nivån. ”Riv inga byggnader. Kräv rivningsdispens.”
- ”Att återbruka detta kräver långa transporter och det är ju inte bra” → Transporternas betydelse överskattas klimatmässigt. ”Nyttillverkningen sker ändå inte lokalt”
- ”Går inte att återbruka för man får inte cirkulera miljöfarliga ämnen” → Miljöfarliga ämnen i produkter är väldigt sällan ett problem (jfr asbest förbjudet sedan länge tex)

Myter om återbruk

Börja här

- ”Går inte att ge garanti på återbruk” → Garantier behöver inte vara en utmaning, kräver god dialog med beställare
- ”Vi satsar på återbruk! Vi bygger upp ett lager åt andra att återbruka från” → Marknadslogik uppnås genom att fokusera på vad man behöver av återbrukade produkter, inte på att (enbart) samla ihop vad man inte längre behöver
- ”Ta in en återbrukskonsult så löser det sig” → Återbrukskonsulten/-experten behöver gedigen kompetens för att kunna göra bedömningar i tidiga skeden/ utifrån helheten, viktigast är inte hur man återbrukar ett enskilt handfat

Myter om återbruk

Ekonomi

- "Gammalt/ Använt har inget värde" → Avfall kostar pengar och miljö/ klimat
- "Att bygga nytt är billigare än att återbruka" → Kostnader för rivning respektive klimat-/miljöskuld räknas inte med vid nybyggnation, den vinsten vid återbruk syns inte
- "Återbruk är gammalt och dåligt och ska inte kosta något" → Återbrukade produkter och material behöver få kosta/ återbruka det som är av värde (det är också där du kan göra de stora kostnadsbesparingarna)

Myter om återbruk

Ekonomi

- "Återbruk är dyrt" → Jobbar du korrekt med återbruk så minskar du dina kostnader (ofta tidiga skeden), jobbar du fel så ökar de (ofta sent i processen)
- "Påslaget gör nytt material billigare" → Entreprenörernas påslag som de får för nytt material möjligt att ta bort och istället lägga påslag för återbrukat material (görs av beställaren/ fastighetsägaren)
- "När en byggnad är avskriven är den inte värd något" → Byggnaden/ produkterna/ materialen har fortsatt värde. Behövs en prissättningsmodell som synliggör detta. Redovisningsekonomen som hjälte!

Myter om återbruk

Särskilda produkter/ material

- "Man måste ha ny vitvaror" → Energibesparingen på nya vitvaror är inte så stor – återbruka går bra (undvik återbruk av produkter där man har mycket garantiproblem)
- "Återbruk är svårt/ dyrt/ jobbigt" → Att återbruka fönster är inte så svårt, men ger betydande kostnads-/ miljöbesparing

Myter om återbruk

Design/ attityder

- "Återbruk är gammalt och dåligt" → Återbrukat behöver inte vara sämre tekniskt, visuellt, arkitektoniskt etc
- "Vi behöver 100 likadana dörrar" → Man behöver inte alltid så många identiska produkter exempelvis för invändig inredning, "man ser bara ett visst antal dörrar"

Lagar och regler

- "Enligt Boverkets regler får man inte..." → Boverkets bör-krav är inte skall-krav
- "Man får inte skänka bort för återbruk" → Man får skänka produkter

Region Halland

Lindha Feldin, strateg cirkulär ekonomi | Näringslivsavdelningen, Regional utveckling | lindha.feldin@regionhalland.se